

III. ABROGATIO VETERIS PROCESSUS IUDICIARII IN MAIORI POLONIA

Sigismundus Augustus etc.^a Significamus etc.^b Quia cum in praesenti Conventione Generali nuncii terrarum Maioris Poloniae a Nobis peterent, ut abrogato^c veteri processu iuditiario in terris illis hactenus, variae partim pro iure scripto, partim quod ex consuetudine et more venit usurpato ac usitato^c, ipsis omnibus incolis terrarum Maioris Poloniae, quemadmodum^d et incolis terrarum Minoris Poloniae^d formula processus iudiciarii in statutis Serenissimi^o Domini Sigismundi Primi Poloniae Regis parentis Nostri desideratissimi in iudiciis et iudicialibus omnibus causis, nec non officiis et quae ad officia pertinere dignoscuntur, pro lege ac iure uti liceret. Nos ea^e postulatione ipsorum nunciorum ad ordines Regni videlicet senatorum et reliquum ordinis coetum relata, ac cum consilio et assensu eorundem senatorum et consiliariorum Nostrorum nec non nuntiorum^h omnium terrarum^g, votis Maioris Poloniae nuntiorum^h uti aequioribus ad unionem scilicet et similitudinem, quaeⁱ concordiam maxime conciliatⁱ, auctoritatem Nostram apponendam, eiusmodi postulata ipsorum eis concedenda, et indulgenda esse duximus, prout praesenti publica constitutione indulgemus et concedimus. Ita videlicet quod quicquid est veteris processus iudiciarii in illis terris Maioris Poloniae, id omne plenarie abrogamus, tollimus, antiquamus et extinguimus, prohibentes atque interdicentes, ut nemo deinceps in novis causis et post hanc constitutionem eiusque publicationem exorituris eo uti audeat. Quod si quis^j in praemissis usus eo fuerit^j, causa sua cecidisse convincatur^k, adeoque^l noverit nullitatis vitio^l suum in forma veteri processum subiaccere. Verum tamen causae^m ante hanc constitutionem in quocumque iudicio et officio introductae, inibique occupatae secundum quod iam ante ea coepta sunt veteri processu, ut continentur usque ad finalem executionem seuⁿ ipsarum causarum decisionemⁿ aut quamlibet determinationem decernimus. Praeterea vero statuimus deinceps semper observandum, ut omnes pariter incolae Regni Poloniae in omnibus causis et actionibus suis terrarum^o Maioris Poloniae et ad easdem terras pertinentium et spectantium palatinatum omnium sectentur, repraesentent^p teneant et observent formulam processus iudiciarii sicut sequitur in statutis novis Serenissimi Divae memoriae Sigismundi Regis Poloniae praefati praescripta terris Cracoviensi, Sandomiriensi, Lublinensi, Russiae, Belzensi et Podoliae. Quam deinceps ab omnibus dignitariis, praefectis, indicibus, subiudicibus et aliis officialibus Nostris terrestribus^r et castrensibus et generaliter ab omnibus subditis Nostris terrarum praedictarum omnino volumus et decernimus in omnibus iudiciis et actionibus iuridicis scribendisque dicis seu citationibus in praedictis causis et actionibus post Conventionem hanc et publicationem huius constitutionis deinceps emergentibus in omnibus terris, palatinatibus et eorum districtibus supranominatis firmiter observari perpetuis temporibus et in aevum. ^sHarum qui bus^s sigillum Nostrum est^t subpressum testimonio litterarum^t. Datum Cracoviae in Conventione Regni Nostri Generali sabbato ante Dominicam Palmarum proximo anno Domini MDLIII, ^uRegni Nostri XXIII^u [25 III 1553]^v.

^a *Druk z Uppsali (Up) dodaje*: Dei Gratia Rex Poloniae etc. ^b *W Up. zamiast etc.*: tenore praesentium quibus expedit universis et singulis. ^{c-c} *W Up. słowa te ujęto w nawias.* ^{d-d} *Brak w Up.* ^e *Sermi Sz.* ^f *desideratissimi MK, t. 83.* ^{g-g} *W Up. słowa te ujęto w nawias.* ^h *W obu miejscach w Up.*: iudiciorum. ⁱ⁻ⁱ *W Up.*: (quod maxime concordiam conciliat) tendentibus. ^{j-j} eo in praemissis usus fuerit *Up.* ^k *J. Szujski czytał*: convincantur, *dodając*: sic. ^{l-l} nullitatis vitio noverit *Up.* ^m *Brak w Up.* ⁿ⁻ⁿ seu decisionem ipsarum *Up.* ^o *Brak w Up.* ^p et repraesentent *Up.* ^q *Sermi Sz.* ^r et terrestribus *MK, t. 83, Sz.* ^{s-s} Harum testimonio litterarum quibus *Up.* ^{t-t} *W Up. tytko*: est appressum. ^{u-u} *U. Sz.*: 1553, Regni Nostri 24. ^v *MK, t. 83 dodaje*: Relatio eiusdem ut supra. *Up. dodaje*: Relatio magnifici Joanni de Ocziessino, R.P. cancellarii, burgrabii Cracoviensis ac Sandomiriensis et Olstiniensis capitanei. Reperitur hoc edictum in actis Castri Posnaniensis eodem hoc anno, feria secunda post Trinitatis [29 V 1553] inscriptum.